

VERSLAG

over de werkzaamheden van de Commissie in 1966

Mijnheer de Minister,

De statutaire vergaderingen (drie algemene en zes afdelingsvergaderingen) hebben plaats gehad te Brussel op 31 januari, 23 mei en 24 oktober 1966, in de lokalen van de Universitaire Stichting.

Lezingen gehouden op de algemene vergaderingen :

1. A. GOOSSE : *La particule nobiliaire* (1).
2. M. GIJSSELING : *Overzicht over de Nederlandse (inz. Noordnederlandse) antroponymie tot het begin van de 13de eeuw* (2).
3. H. HERBILLON : *Anciens termes liégeois de batellerie empruntés au néerlandais* (3).

Lezingen gehouden in de Waalse afdeling :

1. L. REMACLE : *Termes recueillis dans les protocoles des notaires malmédiens aux XVIIe et XVIIIe siècles.*

(1) Verschenen in *Mélanges de grammaire française offerts à M. Maurice Grevisse*, Gembloux, 1966, pp. 143-178.

(2) Verschenen onder de titel *Overzicht over de Noordnederlandse persoonsnamen tot 1225*, in de reeks VOORDRACHTEN GEHOUDEN VOOR DE GELDERSE LEERGANGEN TE ARNHEM nr. 17, Groningen, 1966, 22 blz., en in ANTHROPONYMICA, XVI, Leuven, 1966.

(3) Verschenen in *Les Dialectes belgo-romans*, XXIII (1966), n^{rs} 3-4.

2. J. HERBILLON : *Recherches dans les archives du château de Warfusée* (1).

3. M. A. ARNOULD : *Le nom de Charleroi*.

4. J. WARLAND : *Hinne, xhenner, xhenneler, xhenelier, essai d'étymologie*.

5. A. BOILEAU : *Johannes Kinker et le wallon*.

6. W. BAL : *Le fichier du dictionnaire wallon d'Arille Carlier*.

Lezingen gehouden in de Vlaamse afdeling :

1. H. J. VAN DE WIJER : *Moelijkheden met het Kadaster bij de aanpassing van de plaatsnamen op de militaire stafkaarten*.

2. M. GIJSSELING : *Etymologie van begijn en makreel aan de hand van antroponymische gegevens* (2).

3. J. MOORS : *Register bij de Handelingen, Nederlands gedeelte*.

De vergadering geeft aan de term *register* de voorkeur boven *indices*. Dhr. MOORS heeft vastgesteld dat de student, die het register bij de Handelingen, Nederlands gedeelte, heeft opgemaakt, slordig is te werk gegaan ; hij zal alles persoonlijk moeten controleren. De heren Pauwels en Van Loey menen dat dit niet tot de taak van een hoogleraar behoort. Dhr. Van Loey stelt voor het werk te laten uitvoeren door studenten te Gent of te Leuven die een dialectologisch of toponymisch proefschrift voorbereiden, en het te laten controleren door assistenten. Dhr. Pauwels zou het werk liever zien inschakelen in een bibliografische afdeling in groter verband, die zou omvatten enerzijds een omstandig en zo mogelijk

(1) Verschenen onder de titel *Textes d'archives de Warfusée (A-J)* in *Les Dialectes belgo-romans*, XXII (1965), blz. 183-208, en (K-Z) *ibid.* XXIII (1966), blz. 36-60.

(2) Zal verschijnen in de uitgave van de reeks van de 50e penning van Artois.

critisch overzicht over de gehele Nederlandse taalkunde, als vervolg op de bibliografie die tot 1959 verscheen in de Handelingen, en waarbij studenten te Gent of te Leuven als licentiewerk telkens een jaar zouden te behandelen krijgen, anderzijds een volledig en nauwkeurig register op de Handelingen. De heren Pauwels en Van Loey zullen op 26 oktober hierover met collega Vanacker beraadslagen. Dhr. Moors zal aan de nieuwe bewerker de vroeger toegepaste richtlijnen opsturen. De vergadering dankt dhr. Moors voor zijn toewijding en het ondankbare werk dat hij gepresteerd heeft.

4. A. VAN LOEY : *Etymologie van heymegewerft*.

Dhr. Van Loey licht uit een grote, door hem voor de Verslagen en Mededelingen van de Vlaamse Academie voorbereide studie over het probleem *ee* — *ei* uit Germaans *ai*, een bespreking van de etymologie van *heymegewerft*. Dit woord komt voor in een Noordhollandse oorkonde van 1317 (uitgave H. VANGASSEN, *Noordhollandse Charters*, p. 5, n° 8). Spreker gaat de verschillende mogelijkheden na : 1° paragoge van *t* bij Mnl. *gewerf* „hengsel” (onwaarschijnlijk); 2° hypercorrecte verhollandsing bij Mnd. *gewrechte* „omheining” (onwaarschijnlijk); 3° een afleiding, met prefix *ge-* en toevoeging van *-t*, welke *t* ofwel een suffix ofwel paragotisch kan zijn, bij Mnl. *werf* „onbebouwde ruimte vóór het erf”; cf. Mnl. *heemwerf* „afgesloten erf” te Leiden en Amsterdam, en 1259 *terras que dicuntur werft* in Holland.

De *samenstelling van de Commissie* is als volgt gewijzigd : de H. J. GOOSSENS is tot briefwisselend lid verkozen ter vervanging van Mevr. C. TAVERNIER, die de heer E. BLANQUAERT vervangt ; op zijn verzoek heeft de heer A. BOTTEQUIN van Mijnheer de Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur ontslag gekregen als gewoon lid van de Commissie ; de H. STEVENS is tot gewoon lid verkozen ter vervanging van de heer W. PÉE ; de H. HOEBEKE is tot briefwisselend lid verkozen ter vervanging van de H. A. STEVENS ; de H. J. WARLAND is tot gewoon lid verkozen ter vervanging van de H. A. BOTTEQUIN.

In haar zitting van 23 mei 1966 heeft de Commissie

een klasse van *Ereleden* geschapen. De ereleden zullen verder de publikaties van de Commissie ontvangen, ze worden uitgenodigd op de zittingen en de vergaderingen van de Commissie, maar zijn er niet stemgerechtigd. De eerste ereleden zijn de HH. PÉE en BOTTEQUIN.

Publicaties van de Commissie : Deel XXXIX (1965) van de *Handelingen van de Commissie* bevat buiten het administratieve gedeelte een *In memoriam Dr. E. Blancquaert*, dialectologische en toponymische studies door de HH. GIJSSELING, VERHOEVEN, BOETS en PAUWELS. De Commissie heeft Nr. 11 der *Werken van de Vlaamse Afdeling* (J. BUNTINX en M. GIJSSELING : *Het oudste Goederenregister van Oudenbiezen (1280-1344), I. Tekst*) uitgegeven. De druk van Nr. 12 der *Mémoires van de Waalse afdeling* (FOSSOUL-RISSELIN, *Le vocabulaire de la vie familiale à Saint-Vaast*) is begonnen. De Vlaamse afdeling bereidt een *Register van het Vlaamse gedeelte van de Handelingen* voor. De uitgaven van de Commissie werden regelmatig rondgedeeld aan alle instellingen, tijdschriften en personen met wie wij *ruilbetrekkingen* onderhouden.

De Commissie werd in zake *straatnaamgeving en straatnaamverandering* geraadpleegd door de vierenzeventig gemeenten waarvan de namen volgen en waarvan vier — hun naam is van een sterretje voorzien — zich bij de keuze van de voorgestelde namen op prijzenswaardige wijze hebben laten leiden door de plaatselijke toponymische, historische en folkloristische tradities, zoals de Commissie het aanbeveelt : Aarlen, Aarschot, Alleur, Baal, Beervelde, Berloz, Bléret, Boechout, Boncelles, Borgworm, Bouffioulx, Boussoit, Braine-le-Comte, Brasschaat, Brye, Chapon-Seraing, Châtelet, Comblain-au-Pont, Couvin, Disson, Doornik, Elsene, Ertvelde, *Esneux, Fraipont, Gem-

bloux, Grivegnée, *Habay-la-Neuve, Heffen, Herstal, Herve, Hoei, Jemeppe-sur-Sambre, Jette, Klabbeek, Krui-beke, Langdorp, Lantremange, Leenwergem, Leuven, Machelen, Merchtem, Mortsel, Nouvelles, Nukerke, Ohey, Oostende, Oudenburg, De Panne, Péruwelz, Polleur, Pont-à-Celles, Romsée, Roosdaal, Rupelmonde, Saint-Symphorien, Sankt Vith, Sijsese, Sint-Genesius-Rode, Soumagne, Strombeek-Bever, Tamines, Tubeke, Turnhout, Ukkel, Viemme, Vorst, Waha, Wanfercée-Baulet, Welken-raedt, Westende, *Yernée-Fraineux, Zedelgem, *Zuten-daal.

De Commissie heeft aan de burgemeesters van de gemeenten *Meyrode* en *Kelmis (La Calamine)* voorgesteld de aangebrachte procedure te ondernemen om de verbetering van de verkeerde Franse (*Meyrode*) en Nederlandse of Duitse (*Kalmis*) vertaling van de benaming dezer gemeenten te verkrijgen.

De Commissie heeft in 1966 de *taalkundige revisie van de geografische namen van de stafkaarten* voortgezet. Het Instituut voor Naamkunde te Leuven heeft onder de leiding van de heer H. J. VAN DE WIJER 1649 toponiemen uit de volgende 65 gemeenten wetenschappelijk onderzocht : Beigem, Berbroek, Beringen, Beselare, Beverlo, Dadizele, Deurne, Diest, Donk, Dranouter, Elewijt, Epegem, Geluveld, Geluwe, Genk, Grimbergen, Helchteren, Heusden, Houthalen, Humbeek, Kermt, Koersel, Kuringen, Kwaadmechelen, Ledegem, Linkhout, Loker, Lummen, Meise, Meldert, Melsbroek, Menen, Mesen, Molenstede, Moorsele, Moorslede, Oekene, Oostham, Paal, Passendale, Peer, Perk, Peutie, Poelkapelle, Rekkem, Rollegem-Kapelle, Rumbeek, Schaffen, Schulen, S.-Eloois-Winkel, Spalbeek, Steenokkerzeel, Stokrooie, Strombeek-

Bever, Tessenderlo, Vilvoorde, Webbekom, Weerde, Wevelgem, Wijtschote, Wulvergem, Zandvoorde, Zelem, Zolder, Zonhoven.

De Waalse afdeling heeft onder leiding van de heer J. HERBILLON 3608 toponiemen uit de volgende 169 gemeenten wetenschappelijk onderzocht : Anderlues, Arquennes, Balâtre, Beez, Belgrade, Bellecourt, Beuzet, Binche, Boigné, Bois-d'Haine, Boninne, Bossière, Bothey, Bouffioulx, Bouge, Boussoit, Bovesse, Bray, Brye, Buvrinnes, Buzet, Carnières, Champion, Chapelle-lez-Herlaimont, Charleroi, Châtelet, Châtelineau, Cognelée, Corroy-le-Château, Couillet, Courcelles, Courrière, Dampremy, Dausoulx, Dave, Dhuy, Écaussinnes-d'Enghien, Émines, Épinois, Erpent, Estinnes-au-Mont, Estinnes-au-Val, Familieux, Farciennes, Faulx-les-Tombes, Faurœulx, Fayt-lez-Manage, Feluy, Flawinne, Fleurus, Floriffoux, Fontaine-l'Évêque, Forchies-la-Marche, Franc-Waret, Frasnes-lez-Gosselies, Gelbressée, Gembloux, Gilly, Godarville, Gosselies, Goutroux, Gouy-lez-Piéton, Haine-St-Paul, Haine-St-Pierre, Haulchin, Heppignies, Houdeng-Aimeries, Houdeng-Goegnies, Isnes, Jambes, Jemeppe, Jumet, Keumiée, La Hestre, La Louvière, Lambusart, Landelies, Leernes, Leuze, Leval-Trahegnies, Ligny, Lives-sur-Meuse, Lobbes, Lodelinsart, Loverval, Loyers, Lustin, Luttre, Maillen, Maizeret, Manage, Marbais, Marche-les-Dames, Marche-lez-Écaussinnes, Marchienne-au-Pont, Marchovelette, Marcinelle, Maurage, Mazy, Mellet, Meux, Mignault, Monceau-sur-Sambre, Mont-Ste-Aldegonde, Mont-Ste-Geneviève, Mont-sur-Marchienne, Montignies-le-Tilleul, Montignies-sur-Sambre, Morlanwelz-Mariemont, Moustier, Mozet, Naast, Namêche, Namur, Naninne, Noville-lez-Bois, Obaix, Onoz, Péronnes, Petit-Rœulx-lez-Nivelles, Piéton, Pironchamps, Pont-à-Celles, Pont-de-Loup, Ran-

sart, Ressaix, Rêves, Rhisnes, Rœulx, Roux, St-Amand, St-Denis, St-Martin, St-Servais, St-Vaast, Sart-Bernard, Sart-Dames-Avelines, Seneffe, Sombreffe, Souvret, Soye, Spy, Strépy-Bracquenies, Suarlée, Temploux, Thieu, Thiméon, Tillier, Tongrinne, Trazegnies, Trivières, Vedrin, Velaine, Vellereille-les-Brayeux, Vezin, Viesville, Villers-lez-Heest, Villers-Perwin, Ville-sur-Haine, Wagnelée, Wanfercée-Baulet, Wangenies, Waret-la-Chaussée, Warisoulx, Waudrez, Wayaux, Wépion, Wierde.

De H. J. HERBILLON van de Waalse afdeling en de H. GIJSSELING van de Vlaamse afdeling hebben de Commissie vertegenwoordigd op het IX^{de} Internationaal Congres voor Onomastische Wetenschappen, gehouden te Londen van 4 tot 8 juli 1966.

Met verschuldigde hoogachting,

Brussel en Luik, 30 januari 1967.

De Secretaris,
J. WARLAND.

De Voorzitter,
M. A. ARNOULD.